

Başsyz aýalyň jesedi

Category: Kitapcy, Zenan şahsyýetler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Başsyz aýalyň jesedi BAŞSYZ AÝALYŇ JESEDI

2009-njy ýylyň 29-njy maýy.

Edilen bir çykyş бүтін дүнýäniň sosialistlerine ýiti täsir etdi!

Berliniň **Charite** hassahanasynyň medikal-ýurisprudensiýa we ýurisprudensiýa institutynyň direktory **Dr. Michael Tsokos** metbugata şu beýannamany berdi:

Hassahananyň podwalynda XX asyryň başlarynda ýaşan şahsyýeti näbelli, başsyz, döwür oňurgaly, bir aýagy beýlekisinden kelte aýalyň jesedi tapyldy. Aýtmagyna görä, bu jeset togsan ýyllyk ýalňyslygy orta çykarmalydy.

Nijeme ýyllap zyýarat edilen we **«Friedrichsfelde»** gonamçylygynda ýatan kişiniň mazary sosialistik hereketiň ýolbaşçysyna degişli däl di!

Togsan ýyl öň... 1919-njy ýylyň ýanwar aýy...

Roza Lüksemburgyň we **Karl Libknehtiň** ýolbaşçylygunda spartakçylar hereketi (ady Rimdäki gullaryň gozgalaňyna serdarlyk eden **Spartagyň** hormatyna) aýaga galdy. (Özem olaryň

arasynda **Fazyl Saýyň** garry atasy Fazylyňam bolan türk talyplary-da bardy.)

Berlinde gan sil bolup akan günlerinde Lýuksemburgdyr Libkneht tiz-tizden saklanýan ýerlerini üýtgedip gizlenip gezdiler...

Olar 15-nji ýanwar gijesi dostlary **Marcussohn** maşgalasynyň öýüne sygyndylar.

Jaýdan kimdir biriniň şugullamagy netijesinde (özem olaryň başlaryna 100 müň mark baýrak goýlupdy) atly poliseýler sagat 22:00-da gapyllykda öýi basdy. Öýdäkileriň hemmesini tussag astyna aldy.

Poliseýler Lýuksemburgy we Libknehti sorag etmek üçin Berliniň haýwanat bagynyň golaýynda karargäh hökmünde gurlan **Eden Otel**-e äkitdi. Ol ýerde ikisini-de wagşylarça ýenjildi.

Kapitan **Waldemer Pabst** olaryň ikisiniňem **Moabit türmesine** ýerleşdirmegi towakga etdi. Bu aslynda ýalandy:

• BIR GÜLLE

Polisiýanyň binasynda agyr gynamalara uçran Lýuksemburg we Libkneht «Eden Otel»-iň yzky gapysynda aýry-aýrylykda çykarylady...

Urulmadan ýaňa öňem aýak üstünde zordan durýan Libknehti garaňky ýere çekip, atyp öldürdiler...

Lýuksemburg daşary çykarylanda, ýöremäge ýagdaýy yokdy. Südenekledip awtoulaga mündürdiler. Ulagyň yzky oturgyjyna ýatyrylanda, huşuny ýitirdi. Awtoulag ýöräp ugrady, az salymdanam leýtenant **Kurt Vogel** sapaňçasyny çykaryp, Lýuksemburgy atdy.

Awtoulag Lihtenşteýn köprüsine ýetende Lýuksemburgyň jesedi Landwehr kanalynda zyňylady...

Birnäçe sagat geçensoň hökümet beýannama bilen çykyş etdi:

– Libkneht gaçmaga synaňanda atylady...

– Lýuksemburg gahar-gazaba atlanan topar tarapyndan urlup öldürüldi we jesedi näbelli ýere äkidildi.

Baş aý geçenden soň... buzlaryň ereşip başlamagy bilen 1919-njy ýylyň 31-nji martynda Landwehr kanalyndan bir jeset tapyldy.

Hökümet Lýuksemburgyň jesedi diýip çaklanýan meýdiň gömülmegini isledi. Emma waka habar beriş serişdeleriniň diline düşdi. Kommunistik partiýanyň lideri **Paul Lewi** Lýuksemburgyň **Friedrichsfelde gonamçylygynda** ýatan Libkneht we

Lýuksemburgyň halaşýan ýigidi **Leo Logiches** ýaly ýigrimi dokuz egindeşiniň ýanyna depin edilmegini gazandy. Şol gün...

Lýuksemburgyňkydyr öýdülýän jeset 13-nji iýunda on müňlerçe kişiniň gatnaşmagynda soňky ýoluna ugradyldy. Ýedi ýyldan soň mazaryň başyna memorial ýazgy dikildi...

• ŞU GÜN ONUŇ DOGLAN GÜNI

Guburdaky kişi dogrudanam Roza Lýuksemburgyňkymydy?

Muny bilmegiň-subut etmegiň iň gowy ýoly – DNK testidi.

Emma... nasistler häkimiýete gelip-gelmänkä 1935-nji ýylda mazary açtp, gabyrdaky jeset galyndylaryny ýok edipdiler.

Olar, hem kommunist, hem jöhit bolan biriniň mazarynyň bolmagynam islemeýärdiler.

Medikal-ýurisprudensiýa we ýurisprudensiýa institutynyň direktory **Dr. Michael Tsokos** we onuň topary mazardan hiç zapyp bilmänsoňlar, Lýuksemburgyň agzynyň degen poçta ýarlyklarynyň ýüzüni DNK barlagyndan gecirermen boldy. Emma, Lýuksemburgyň ýarlyklary öl esgi bilen çygjardýandygy belli boldy.

Şeýlelikde topar barlaglarynyň ugruny onuň bir garyndaşyny tapmaga gönükdirdi. Lýuksemburgyň ýegenidigi áýdylýan 79 ýaşly inžener professor **Irene Borde** tapyldy.

Oniň Lýuksemburgyň erkek dogany Josefiň agtygydygy áýdylsa-da, bu entek anyk maglumat bolup bilenokdy... Şeýle-de bolsa...

1973-nji ýylda SSSR-den Ysraýyla göçen Borde tapylan täze jesediň DNK-sy bilen deňeşdirmek üçin barlagdan geçirilmeli saçynyň tarlaryny berdi.

Mundan soň barlaglardanam ses-seda çykmary...

2009-njy ýylda tapylan jeset polisiýa tabşyryldy we hossarsyz bendeleriň gonamçylygyna jaýlanyldy.

Ýagny, bütindünýä sosialistik hereketiniň ýatdan çyk mahak liderlerinden Lýuksemburgyň dirisi-de, ölüsi-de öz gününe goýulmady!

Doglandaky ady Rosaliýa Lýuksemburg...

Şugun onuň doglan günü...

Ol 1871-nji ýylyň 5-nji martynda Russiýanyň Polşasy Lýublinde asly jöhit Hasidikleriň maşgalasynda dünýä indi.

Ol diñe Germaniýanyň we Polşanyň däl, bütindünýä
rewolýusionerleriniň hiç haçan undulmajak güýçli liderleriniň
biri bolup galdy.

Doglan günüň gutly bolsun, eý, ölümsiz Roza!..

Soner ÝALÇYN.

05.03.2021 ý. «SÖZCÜ» gazetini. Zenan şahsyýetler